

Opinie - Hoe de Verenigde Staten de bankentaks geruisloos begraven hebben (20.12.10)

Begin dit jaar lanceerde VS president Barack Obama nog met veel trompetgeschal zijn oproep voor “een belasting op de verantwoordelijkheid voor de financiële crisis”. Hij wees op dat ogenblik heel duidelijk met een beschuldigende vinger naar de bankiers. Twaalf maanden later is er geen sprake meer van want het Congres houdt niet van een bankentaks en het Witte Huis verdedigt de taks niet meer. Zo blijven de Europeanen eenzaam de enigen die hun banken een speciale belasting opleggen.

Korte herinnering: 14 januari 2010, Obama kondigt plechtig “een belasting op de verantwoordelijkheid voor de financiële crisis” aan. Hij verklaart zich vast besloten om “elke cent terug te halen die aan het Amerikaanse volk toekomt.” Hij raamt de inkomsten uit deze bankenbelasting op 117 miljard dollar in 12 jaar.

Het voorstel wordt door de Amerikaanse Schatkist (Treasury) in februari gepreciseerd in het luik fiscaliteit van het voorstel voor het budget 2010 – 2011, dat voorstelt een heffing van ongeveer 0,15% op de activa (buiten deposito's en eigen fondsen) van de grootste banken van het land, een vijftal instellingen, te organiseren. Als het Congres het goed vindt zal deze wet van kracht worden op 1 juli 2010, zo nodig met terugwerkende kracht. De maanden gaan voorbij en het parlement debatteert er vrij weinig over.

De kamer van volksvertegenwoordigers werkt er niet op. De Commissie Financiën van de Senaat zal er eind april – begin mei, drie hoorzittingen aan wijden. De Democratische voorzitter van deze commissie, Max Baucus, was pro, de fractieleider van de Republikeinen, Chuck Grassley, was hevig contra. Hij was immers overtuigd dat de banken dit gewoon aan hun klanten zouden aanrekenen “als verhoging van de rentevoet en van andere tarifieringen”.

“Veranderde omstandigheden”

De doorbraak van de Republikeinen bij de verkiezingen van november jl. betekent de definitieve dood van deze bankenbelasting. Ze kwam niet meer voor in de fiscale debatten van de voorbije weken die helemaal gericht waren op de verlenging van de geschenken voor de gezinnen – ook voor de rijksten - die president George W. Bush in 2001 en 2003 had ingevoerd.

De lobbyisten van Goldman Sachs en Bank of America hebben weinig energieverspilling nodig gehad om het idee te kelderen. President Obama heeft er nooit meer over gerept en zijn regering was helemaal niet scheutig om het project te doen aanvaarden. “*Het is meer een kwestie van veranderde situatie dan van lobbies*” legt Douglas Elliott aan AFP uit. Hij is een vroegere zakenbankier, die onderzoeker geworden is aan het Brookings Institution, die voor de Senaat getuigde ten gunste van de taks. “*Nu het lijkt dat de redding van de banken door de staat, de belastingbetaler zo goed als niets zal kosten, is de oorspronkelijke rechtvaardiging van deze taks helemaal verdampt*”, betreurt hij.

In tijden van magere koeien voor de staten – en vette voor Wall Street en geschenken voor de rijksten - klinkt dit allesbehalve overtuigend voor de directeur-generaal van het Internationaal Monetair Fonds, Dominique Strauss-Kahn, een van de grote verdedigers van deze heffing. Hij prefereerde nu eenmaal een bankentaks en toonde altijd al zijn afkeur voor een Tobintaks en een Financiële Transactie Taks.

Vijf maand eerder, in de zomer van 2010, toen de top van de G20 in Toronto, het idee van een gecoördineerde heffing begroef, troostte Dominique Strauss-Kahn zich met de bedenking dat deze

bankenheffing toch ingevoerd zou worden in de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk.

“Wie is de grootste financier ter wereld? Welk land heeft de grootste financiële sector? De Verenigde Staten, zij zullen de heffing doorvoeren”, juichte hij toen.

In het land van de grootste financiële sector, en oorzaak van de financiële crisis die tientallen miljoenen mensen hun huizen en hun job hebben gekost en tientallen miljoenen nog eens dieper de armoede hebben ingedreven in de ontwikkelingslanden, is de bankentaks geruisloos afgevoerd.

Het kapitalisme brengt ernstige schade toe

Dit leert ons de Wall Street Journal van 11 oktober 2010. Dit jaar zal 144 miljard dollar, hetzij 4% meer dan in 2009, betaald worden onder vorm van "variabele vergoedingen" aan een aantal "happy few", in helder Nederlands: de bankiers, CEO's en andere vermogenden en kapitaalbezitters.

Naast het schandalig immorele aspect van het storten van dergelijke bedragen (ze zijn gelijk aan nagenoeg 20 % van de «rijkdommen» geproduceerd door de 900 miljoen bewoners van subsahariaans Afrika), moet andermaal de rol aangeklaagd worden die dergelijke sommen spelen in de internationale speculatie en bijgevolg in de verarming van de bevolking en de degradatie van de planeet.

En om het nog in een andere verhouding eens te bekijken: de volledige mondiale ontwikkelingshulp in 2009 bedroeg 136 miljard dollar.

De bankiers laten intussen de kurken knallen en betalen zichzelf hun bonussen.

En de gewone mensen betalen intussen gewoon belastingen en de bonussen.

Eric Goeman, woordvoerder Attac Vlaanderen, coördinator FAN.

.